

*Českomoravský odborový svaz
pohostinství, hotelů a cestovního ruchu
červen 2017*

KALIFORNSKÁ VÝZVA

Dne 4. 5. 2017 se na Právnické fakultě Univerzity Karlovy uskutečnilo představení publikace „Kalifornská výzva - Jak (ne)regulovat disruptivní metody podnikání“, jejímž autorem je americký novinář Steven Hill. Po představení publikace s komentáři vystoupili Aleš Chmelař, vedoucí Oddělení strategií a trendů EU z Úřadu vlády, Vít Samek, místopředseda ČMKOS a Radim Boháč z katedry finančního práva a finanční vědy PF UK. Moderování se ujala Kateřina Smejkalová z Nadace Friedricha Eberta.

A jak vidí nové platformy Steven Hill? Nejnovější trend, přicházející ze Silicon Valley, je známý jako „ekonomika sdílení“, nazvaná také „gig economy“, česky zatím označovaná jako tzv. „zakázková ekonomika“, „peer-to-peer economy“ nebo „kolaborativně - konzumní ekonomika. Z tuctu „disruptivních“ společností jako Uber, Airbnb, Upwork, TaskRabbit, Lyft, Instacart a Postmaster se ukazuje, že jsou přitažlivé jak pro spotřebitele, tak pro ty, kteří by rádi „zpeněžili“ svůj osobní majetek (nemovitost, auto) či hledají flexibilní práci na částečný úvazek. V některých případech mají tyto nové platformy potenciál nabízet nové příležitosti. Vykazují však také celou řadu problematických aspektů. Nedávné pokusy vlád regulovat tento typ obchodních společností názorně ukazují, proč nedostatečně propracovaná legislativa, která nevychází z jasného pochopení odlišné povahy těchto společností, musí nevyhnutelně vyústit v regulační nezdar.

Novější varianta těchto suverénních a sebejistých start-upových společností ve Spojených státech obnáší znepokojivou vlastnost, konkrétně odmítání respektovat místní zákony a platit daně z práce. Tyto společnosti zcela mění význam firemní odpovědnosti. V jednom městě za druhým porušují start-upy jako Uber a Airbnb lokální zákony, které regulují provozování hotelů a taxislužeb. Tyto firmy si dramaticky nárokují nové korporátní „právo“: nejprve spustit podnikání a až pak řešit zákony a daňové povinnosti.

Např. firma Airbnb, největší „pronajímatel“ domovů tvrdí, že operuje zhruba ve třiceti čtyřech tisících měst po celém světě, a proto není ani možné, aby se vyznala ve všech lokálních regulacích a daňových zákonech. Airbnb také tvrdí, že je pouze technologickou firmou, která jen spojuje hosta s hostitelem, a ne hotelovou či ubytovací službou, a tedy by s ní nemělo být zacházeno jako s hotelem (včetně požárních a bezpečnostních regulí). Airbnb tak odmítá platit hotelovou daň i daň z přechodného pobytu, kterou všechny ostatní hotely platit musí a která je důležitým zdrojem příjmů místních samospráv. Nedávno Airbnb svůj postoj zmírnilo tvrzením, že ačkoliv podle svého přesvědčení nemá společnost zákonnou povinnost platit místní daně, začala je nicméně ve zhruba 200 lokacích (i když přesné číslo je předmětem sporů) platit dobrovolně. Při tomto tempu dosáhne Airbnb oněch přes třicet tisíc měst

asi za půl století, což zároveň znamená upřít místním vládám miliardy eur na výběru daní“. Zrodil se tak znepokojivý vzorec: spousta těchto start-upových společností doufá, že nebudou přistiženy při porušování zákonů, pokud se ale přihodí, že je úřady vyhmátnou, mobilizují armádu právníků, lobbistů i svou rozsáhlou spotřebitelskou základnu, aby regulaci zapudili. Tento typ praktik rozpoutal mezi úřady a darebáckými společnostmi hru na kočku a myš.

I Airbnb umožňuje, aby stovky tisíc „hostitelů“ využívaly technologii firmy k obcházení četných zákonů a regulací, včetně těch souvisejících s pojišťovací a bezpečnostní povinností, a stejně tak i zákony o pronájmu. Ve většině měst dlouhodobě platí zákony zakazující pronájem bytové jednotky na méně než 30 dnů. Důvodem je zamezit realitním makléřům, aby volné ubytovací kapacity pronajímaly turistům namísto místním rezidentům. Podle memoranda čelní realitní společnosti Coldwell Banker, které uniklo na veřejnost, mohou majitelé nemovitostí pronájmem turistům namísto místním rezidentům zdvojnásobit příjmy. Pokud se tato činnost rozšíří, sníží se pro místní obyvatele objem dostupného bydlení. V turisticky populárních městech, jako je San Francisco, Seattle, New York a další, dochází k vystěhování nájemníků

KALIFORNSKÁ VÝZVA
pokračování na další straně

Obsah:

- Kalifornská výzva
- Genderový rozměr digitalizace práce
- Jednala KRK ČMOS PHCR
- Jednal 6. Sněm ČMKOS
- Prohlášení Sněmu ČMKOS
- Proč jsou návrhy na přijetí eura...

Genderový rozměr digitalizace práce

Dne 18. května 2017 se v Braunově domě na pražském Karlově náměstí uskutečnila mezinárodní konference "Genderový rozměr digitalizace práce". Tato konference se konala ve spolupráci ČMKOS a Friedrich-Ebert-Stiftung. Konferenci moderovala místopředsdkyně ČMKOS Radka Sokolová a program zahájil předseda ČMKOS Josef Středula.

Ve fungování společnosti dochází vlivem zavádění technologických inovací ke změnám, které bývají nazývány revolučními. V souvislosti s velkými proměnami v hospodářství se transformuje i práce, jak z hlediska počtu a kvality pracovních míst, tak konkrétních pracovních podmínek a procesů. Konference se zaměřila na otázku, do jaké míry tyto změny reprodukuje či dokonce zesilují stávající nerovnosti mezi muži a ženami na trhu práce a kde jsou naopak ve stávajícím vývoji příležitosti k tomu využít změny k nabourání genderově diskriminačních praxí a nerovného zacházení.

Pracovní část konference uvedla svou prezentací "Úvod do tématu digitalizace práce" Kateřina Smejkalová z Friedrich-Ebert-Stiftung. Poté následovala se svou prezentací Drahomíra Zajíčková, výzkumná pracovníce Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí. Jejím tématem byly "Genderové aspekty digitalizace práce: jakými otázkami se zabývá mezinárodní výzkum práce?". Vedoucí oddělení strategií a trendů EU z Úřadu vlády Aleš Chmelař informoval o "Dopadu technologických změn na zaměstnanost žen a mužů a gender pay gap v ČR". Prezentace Filipa Pertolde, výzkumníka z Akademie věd, se věnovala "Genderovým důsledkům časové a prostorové flexibilizace práce umožněné zaváděním digitálních technologií. Jan Drahokoupil, výzkumník Evropského odborového institutu seznámil přítomné s "Novými formami a způsoby organizace práce umožněné digitálními technologiemi a jejich genderovými dopady". Mareike Richter z Německé odborové konfederace přispěla svou prezentací na téma "Jak vnímají dopad digitalizace na muže a ženy němečtí pracující?"

Ve druhé pracovní části se přítomní věnovali debatě na téma "Jak využít potenciálu digitalizace práce pro překonání stávajících nerovností mezi ženami a muži na trhu práce? Závěrečné slovo konference opět patřilo Josefu Středulovi.

KaJi

Jednala Kontrolní a revizní komise ČMOS PHCR

Dne 24. 5. 2017 jednala na svém v pořadí XIV. zasedání Kontrolní a revizní komise ČMOS PHCR. V úvodu jednání provedla kontrolu úkolů a konstatovala, že od poloviny března tohoto roku bylo provedeno celkem 6 kontrol hospodaření v základních organizacích ČMOS PHCR a při těchto kontrolách nebyly shledány žádné nedostatky. Dále se komise zabývala zprávou o hospodaření odborového svazu za první čtvrtletí 2017. K předložené zprávě neměla komise žádné připomínky a doporučila Svazové radě ČMOS PHCR vzít tuto zprávu na vědomí. Dále KRK ČMOS PHCR projednala zprávu o právní pomoci ČMOS PHCR za období květen 2016 až duben 2017. Předsdkyně svazu informovala členy KRK o povinnostech základních organizací vůči rejstříkovému soudu.

PhDr. Dagmar Gavlasová

KALIFORNSKÁ VÝZVA

pokračování z předchozí strany

z celých budov, vč. bytů s regulovaným nájemným, které pak byly přeměněny na turistické hotely Airbnb. Někteří z „hostitelů“ Airbnb kontrolují tucty nemovitostí; v New Yorku někteří až dvě stě.

Americké úřady se snaží firmy digitální ekonomiky regulovat již několik let, ovšem bez velkého úspěchu. Federální vláda se například do těchto pokusů o regulaci nezapojila vůbec, takže úkol držet tyto firmy pod kontrolou dopadá pouze na lokální a státní vlády. Nicméně neschopnost veřejných představitelů porozumět disruptivní povaze digitální ekonomiky, zejména v sektoru ekonomiky sdílení, brání těmto snahám v efektivitě dodnes.

Příběh Airbnb v San Francisku, kde tato společnost vznikla, typickým způsobem ukazuje, jak působení různých sil vyústilo v regulační nezdar. Hra na kočku a myš mezi sanfranciskou městskou radou a firmou Airbnb se netýkala jenom základních regulačních požadavků, ale i placení místních hotelových daní a daní z bydlení. Airbnb nakonec začalo daně platit, ale až poté, co lokální anti-Airbnb voličská iniciativa získala v listopadu 2015 desítky tisíc podpisů. Pod hrozbou ostré voličské reakce začala Airbnb platit milion dolarů měsíčně. Nicméně bez přístupu k datům tisíců hostitelů nemá berní úřad v San Francisku absolutně představu, jestli se jedná o daň ve férové výši. Nezbyvá mu než společnosti věřit.

Z komentářů A. Chmelaře, V. Samka i R. Boháče bylo zřejmé, že zajistit účinnou regulaci sdílené ekonomiky v českých podmínkách nebude jednoduché, protože veškeré snahy o podchycení těchto platform selhávají na absolutním nedostatku a nepřístupnosti obchodních údajů z firem poskytujících služby sdílené ekonomiky. Rovněž uvedli, že pro tyto platformy bude potřebné zcela odlišné pojetí právního uvažování. A že ztráty pro místní samosprávy nejsou právě minoritní, dokazuje i údaj AHR ČR, která uvádí, že jen v Praze je pronajímáno prostřednictvím Airbnb 10 tisíc bytů a ztráta na místních poplatcích činí 100 mil. Kč.

PhDr. D. Gavlasová

Dne 23. května 2017 jednal v hotelu Olšanka v Praze Sněm ČMKOS. Usnesení Sněmu přinášíme v tomto čísle Espressa včetně prohlášení, které Sněm ČMKOS schválil. Jednání Sněmu se zúčastnil premiér Bohuslav Sobotka, který se ve svém vystoupení zabýval hodnocením dosavadní činnosti vlády, resp. tím, co se podařilo prosadit ve prospěch zaměstnanců a co nikoliv. Zdůraznil především úspěšné zvyšování minimální mzdy tak, aby se přiblížila 40 % průměrné mzdy. Podařilo se zrušit poplatky ve zdravotnictví, zvýšit platy ve veřejném sektoru vč. zdravotnictví, prosadit změny v nemocenském pojištění, zvýšit podporu investic a vypracovat kariérní řád učitelů. Naopak se nepodařilo prosadit progresivní zdanění příjmů. Upozornil na budoucí rizika spojená s digitalizací průmyslu, zejména

JEDNAL SNĚM ČMKOS

ztrátu pracovních míst. J. Středula položil premiérovi otázku, proč vláda během svého funkčního období nezvýšila sociální dávky. Premiér to zdůvodnil tím, že vláda preferovala zvyšování minimální mzdy tak, aby se občanům vyplatilo pracovat a nikoliv pobírat sociální dávky. V následné diskusi byly premiérovi kladeny dotazy týkající se transformace státních nemocnic, dopravní obslužnosti, novely zákoníku práce, agenturního zaměstnávání apod.

USNESENÍ ze zasedání 6. Sněmu ČMKOS

Sněm ČMKOS po projednání jednotlivých bodů programu a zapracování námětů a připomínek vzešlých z diskuse přijímá následující Usnesení ze svého zasedání dne 23. 5. 2017:

I. schvaluje

1. Složení pracovních komisí 6. Sněmu ČMKOS
2. Program jednání 6. Sněmu ČMKOS
3. Prohlášení Sněmu ČMKOS ze dne 23. května 2017, které je přílohou tohoto Usnesení
4. Zprávu J. Středuly, předsedy ČMKOS, pro 6. Sněm ČMKOS
5. Přílohu zprávy předsedy ČMKOS - přehled usnesení Rady ČMKOS mezi 5. a 6. Sněmem ČMKOS

II. bere na vědomí

1. Aktuální informace o koncepční novele zákoníku práce
2. Analýzu zaměstnanosti a situace na trhu práce v roce 2016
3. Zprávu o hospodaření ČMKOS v roce 2016
4. Zprávu o činnosti Revizní komise ČMKOS pro 6. Sněm ČMKOS
5. Informace o činnosti RROS ČMKOS v roce 2016

III. doporučuje

Odborovým svazům využívat informace obsažené v materiálu „Analýza zaměstnanosti a situace na trhu práce v roce 2016“ a prosazovat záměry v této oblasti.

Prohlášení Sněmu ČMKOS dne 23. května 2017

LEVNÁ PRÁCE NENÍ PERSPEKTIVOU PRO ČESKOU EKONOMIKU

DŮSTOJNÉ PRACOVNÍ PODMÍNKY PRO 21. STOLETÍ

Před dvěma lety zahájila Českomoravská konfederace odborových svazů kampaň Konec levné práce.

Záměrem bylo přinést zcela nový impuls pro nejdůležitější nástroj odborů - kolektivní vyjednávání.

Po dvou letech kampaně můžeme hrdě prohlásit, že jsme dodali odvalu a inspiraci tisícům odborově organizovaných zaměstnanců ve firmách a organizacích.

Odvahu prolomit prokletí, na kterém byla před 28 lety postavena ekonomická strategie ČR - nízká cena české práce.

Varovali jsme, že takto uměle nastavená a udržovaná úroveň mezd a platů bude pro další generace jednou z velmi obtížně překonatelných překážek.

ČMKOS své argumenty vždy stavěla na odborných základech. Hlavním argumentačním zdrojem kampaně „Konec levné práce“ se stal dokument ČMKOS „Vize změny hospodářské strategie ČR,“ který je odbornou ekonomikou obžalobou, proč po 28 letech patří čeští zaměstnanci mezi nejhůře placené v rámci EU.

Kampaň ČMKOS má výsledky. Odbory se staly vlivnou silou, která skutečně ovlivňuje růst reálných mezd a vyjednávání s vládou v rámci tripartity přináší dobrý růst minimální mzdy a platů.

Odboráři zvedli hlavu. Sebevědomě využívají různé formy protestů, včetně stávek, selžou-li veškeré pokusy o vyjednávání. Děkujeme a oceňujeme odboráře v Mitasu, IG Watteeuw, Albertu, TPCA, Aircraft Industries, ZDS Psota, v dopravě, v nemocnicích, ve školství, v průmyslu, v kultuře a další, kteří za nárůst ostudně nízkých mezd bojovali a bojují. Bez jejich nasazení a odvahy by současný růst mezd nebyl možný.

Díky kampani Konec levné práce se téma nízkých mezd a platů stalo konečně tématem politických debat, novinářských článků a diskuzí.

Českomoravská konfederace odborových svazů apeluje na politiky a politické strany, by jednoznačně dali najevo, že hospodářská strategie ČR už nemůže být postavena na levné práci.

Nejenom mzdy a platy utváří české pracovní prostředí. Základem je dobrý kodex práce, který reaguje na vývoj na trhu práce a neztrácí svou ochrannou funkci.

Novela zákoníku práce je nyní v rukách poslanců. Některé jejich návrhy však usilují o návrat do 19. století.

ČMKOS vyzývá poslance a senátory, aby nedopustili drastické zhoršení pracovních práv. Zaměstnanec není pouhým zbožím na trhu práce.

„Zvedněte ruku pro slušný zákoník práce, který zaručí důstojné pracovní podmínky pro 21. století“.

ČMKOS: Proč jsou návrhy na urychlené přijetí eura velmi nezodpovědné?

Když v listopadu 2013 rozhodla bankovní rada ČNB o uměle znehodnocování naší koruny, patřila ČMKOS mezi první kritiky tohoto velmi problematického kroku. ČNB tímto nesystémovým opatřením znehodnotila růst mezd zaměstnanců, důchody, sociální příjmy i úspory českých občanů a dlouhodobě podlomila konkurenceschopnost českého průmyslu. Zbrzdila tolik potřebný technický pokrok, investice do nové techniky, nevyšel jí ani hlavní záměr - dvouprocentní růst inflace.

Nyní ukončením kurzového závazku narůstají požadavky zejména ze strany podnikatelských kruhů, reprezentovaných Svazem průmyslu a dopravy, na urychlené přijetí eura. Jejich záměr je jasný, zafixovat kurz koruny co nejbližší současné hladině. Není náhodou, že po urychleném vstupu do eurozóny volají právě ti, kteří bezvýhradně podpořili ČNB ve znehodnocování národní měny jako nejlepšího nástroje pro dosažení „konkurenceschopnosti“.

Českomoravská konfederace odborových svazů nepodporuje současné snahy o „hurá“ přijetí eura a zdůrazňuje, že je dnes předčasně, seriózně a odborně se zabývat otázkami rychlého přijetí eura. Česká republika totiž ještě nesplnila zásadní úkol - nedošlo k úplnému ukončení měnových intervencí v neprospěch české koruny. Vývoj bilance ČNB ve dvou dubnových dekádách signalizuje, že ČNB pokračuje v měnových intervencích i po opuštění tzv. kurzového závazku. Teprve až bude definitivně kurz české koruny „volně plout“, pak je možné vážně začít debatovat o přijetí eura. Není zatím vůbec jasné, jak dlouho bude stabilizace kurzu koruny skutečně trvat.

Česká koruna ještě nenalezla rovnovážný kurz vůči euru a tím neplní jedno ze zásadních maastrichtských kritérií - kurzové konvergenční kritérium. Nebude ho moci plnit tak dlouho, dokud bude v ČNB přetrvávat snaha o další měnové intervence v neprospěch koruny. Záměrné znehodnocování měny za účelem dosažení konkurenční výhody je v hrubém rozporu s přijetím eura a zástupci podnikatelů by si toho měli být vědomi.

Teprve až bude moci koruna hledat úroveň skutečně tržního plovoucího kurzu, tehdy nastane čas na vážnou debatu o zavedení eura. Tato debata rozhodně nebude jednoduchá. Za schopnosti ČR dlouhodobě splnit maastrichtská kritéria je totiž skryta celá řada velmi vážných otázek. Ne-

jde jen o klíčovou otázku nastavení centrální parity pro povinný minimálně dvouletý pobyt koruny v systému ERM II. V průběhu kurzových intervencí ČNB emitovala zjevně přes 2 bilióny korun a tento fakt bude mít zásadní vliv na schopnost ČR dodržovat kritéria cenové stability a kritéria dlouhodobých úrokových sazeb.

Další vážnou otázkou související s budoucím úspěšným fungováním ČR v eurozóně je vyřešení problému nedostatečné synchronizace ekonomického cyklu ČR s cyklem eurozóny. Není v současnosti ani důvod vstupovat do eurozóny za situace, kdy tato měnová oblast má značné problémy a nelze vyloučit, že některé země ji budou muset - dříve či později - opustit.

Podle ČMKOS by si veřejnost měla uvědomit zcela zásadní fakt. Vstupem do eurozóny ztratí ČR možnost používat měnovou politiku jako nástroj své hospodářské politiky. Je bohužel empiricky dokázanou skutečností, že některé země, které nebyly dostatečně přizpůsobené požadavkům

na euro, dnes ztrácejí svoji pozici v evropské ekonomice, tempo jejich ekonomického růstu se zpomaluje, klesá jejich konkurenceschopnost. ČMKOS se domnívá, že právě takovéto stagnaci se musíme vyhnout. Ekonomická krize přinesla v eurozóně nové, zásadní institucionální změny. Dnes nestačí ani plnění maastrichtských kritérií, ani synchronizovaný ekonomický cyklus. Účast v eurozóně je podmíněna účastí v eurovalu a v bankovní unii a tuto účast musí nově země zaplatit.

Odhady nákladů povinné účasti ČR v těchto institucích se dnes pohybují v řádu několika set miliard korun. Jde o data veřejně dostupná na portálech veřejné správy a je s podivem, že jsou v České republice přehlížena. V žádném případě nelze spekulovat, že se nás tyto vysoké náklady nebudou týkat, naopak budeme je muset v rámci solidarity nést. ČMKOS na tuto skutečnost upozorňuje a zdůrazňuje, že tato pravda by neměla být před veřejností skrývána.

Zdroj: ČMKOS

ZASEDALA KVĚTNOVÁ RADA ČMKOS

Dne 15. 5. 2017 se konalo 35. zasedání Rady ČMKOS. Prvním bodem jednání byl návrh na rozdělení finančních prostředků ze státní dotace na činnost BOZP v roce 2017. Pro rok 2017 přidělilo ministerstvo práce a sociálních věcí ČMKOS dotaci ve výši 28.712.112 Kč, která bude následně rozdělena mezi ČMKOS a odborové svazy. Dále informovaly odborové svazy o aktuální situaci v kolektivním vyjednávání na vyšší i podnikové úrovni. Situace v rámci kolektivního vyjednávání na vyšším stupni je stále velmi neuspokojivá, což dokládá i zkušenost našeho odborového svazu.

V rámci aktuálních informací Vedení ČMKOS zazněla tradiční informace o vývoji inflace, kdy se míra inflace stále pohybuje kolem inflačního cíle ČNB, tzn. 2 %, dále pak o vývoji mezd v tržním prostředí, kde se růst pohybuje kolem 4 %. Nezaměstnanost je současně době stále poměrně nízká, tzn. 3 %. Místopředseda ČMKOS V. Samek informoval o aktuálním stavu projednávání zákonů v Poslanecké sněmovně, zj. o novele zákoníku práce, zákona o zaměstnanosti, zákona o nemocenském pojištění, důchodovém pojištění, státní sociální podpoře apod. Situace v projednávání je poměrně neutěšená vzhledem k obstruktivnímu chování pravicových stran. J. Středula informoval o jednání tripartity, které se zabývalo obslužností v železniční dopravě, platovými poměry zaměstnanců ve veřejných službách a správě a investorskou přípravou staveb. ČMKOS rovněž zveřejnila svůj požadavek na zvýšení minimální mzdy, která by měla vzrůst na 12.500 Kč.

Podrobnou informaci o koncepční novele zákoníku práce přednesl V. Samek. Pravicové strany zásadně odmítají pozměňovací návrhy ČMKOS, které uplatnila prostřednictvím poslance J. Zavadila. Dále byla projednána zpráva o vývoji nemocnosti v roce 2016. Ukazuje se, že se zvyšuje počet dlouhodobých pracovních neschopností, které mohou souviset s přecházením nemocí nebo jejich nedostatečným léčením z důvodu nízkých dávek v nemoci.

V. Samek předložil velmi obsáhlou zprávu o činnosti Právního a sociálně-ekonomického oddělení a Legislativní rady ČMKOS. Legislativní rada ČMKOS v roce 2016 projednala 211 materiálů, z toho 148 návrhů právních předpisů, 57 nelegislativních materiálů a 6 návrhů na posouzení vhodnosti a účelnosti zveřejnění rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek vydávané NS ČR.

V závěru jednání byla projednána zpráva o evropských a mezinárodních otázkách, zj. s přihlédnutím k činnosti Evropského hospodářského a sociálního výboru, kde má ČMKOS zastoupení.

PhDr. Dagmar Gavlasová
předsedkyně ČMOS PHCR

ESPRESSO

vydává Českomoravský odborový svaz pohostinství, hotelů a cestovního ruchu.
Odpovědný pracovník: PhDr. Dagmar Gavlasová, grafická úprava: Kateřina Jiráková.
Adresa: DOS, nám. W. Churchilla 2, 130 00 Praha 3, tel.: 234462822, www.phcr.cz
Tisk: JAJFA, www.4321.cz. Pro potřebu odborových organizací ČMOS PHCR. Vyšlo v červnu 2017